

RENOVACIÓ SOCIAL

Quincenal portaveu d'un grup de socialistes d'aquesta Ciutat

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Muralla, 4, 1.º (de 9 a 11 nit).

Suscripció: A Figueres, 5 ptes. any. Fora Figueres, 7 ptes. per any.
Nombres corrents, 20 céntims. Nombres atrassats, 40 céntims.
Anuncis i comunicats, segons tracte especial.

QUI SOM I QUE VOLEM

Com a primer coet per a senyalar el començ de la nostra actuació, a primers del corrent desembre, férem correr per la Ciutat una fulla adreçada *A la opinió figuerenca*, i a n'el seu contingut ens remetem per a explicar qui som i per que sortim a la palestra.

Som, gairebé tots, gent que fins ara hem militat en els partits republicans, aportant constantment i d'una manera ben desinteressada, els nostres entusiasmes i la nostra cooperació.

Homes sincerament esquerrans, avui que ha arribat el moment de controlar la fermesa amb que es sentien els ideals de renovació social estargits en els programes de les organitzacions republicanes, ens hem convençut de que ens tro-

l'estatu quo, que es concreta a l'obtenció d'obtenir uns llocs en les corporacions municipals, provincials o en el Parlament espanyol, descuidant d'una manera absoluta lo que hauria de constituir la seva preocupació constant.

Ja sabem, ja, que en el programa projectat per aquell gran home que es digué Pi i Margall s'hi troben solucions que satisfan en bona part el nostre sentir radical; però ens hem convençut de que la gran majoria dels que es diuen entusiastes de les doctrines d'aquell gran Mestre regularien esporuguits quan tractés de posar en pràctica lo estatut en el programa que ha constituït el trampolí de la seva política.

Per aixó, sense deixar d'ésser republicans, perquè mai podrem transigir amb cap poder que no derivi del Poble, sense deixar de regoneixer la bondat del sistema federatiu, ens separem dels partits republicans i federals, i posem en lloc preferent de la nostra bandera de combat la necessitat de treballar per a aconseguir una més justa organització social.

Esperits rebels i comunicatius, no podem continuar passivament sumats a les colles que limiten la seva actuació a treballar per la Ciutat—tasca nobilíssima—encara que es fonamenti en la creació d'una xarxa d'interessos particulars i en un joc de comparses i comparres, que resulta en perjudici de la majoria dels ciutadans.

Molt menys podiem conformar-nos en seguir la trajectoria dels que tenen per únic ideal opinar i actuar en sentit oposat als del veí d'enfront.

Anem a la constitució d'un nou nucli en el que poden tenir cabuda tots els qui sentin alenar en son cor *esperit de perfecció i desig de renovació: els que engoren justícia i llibertat*.

Som ben figuerencs i som ben catalans.

Per a tot lo que signifiqui treballar per a la prosperitat de la ciutat dels nostres amors, hi haurá sempre a punt la nostra més franca i decidida col·laboració.

Per a redimir a la nostra Catalunya, tan sobrada de patriotes paveros, tan mancada de veritables catalans, tampoc regatejarem el nostre cop de coll-

d'anar detallant, si no s'hi espantilla res.

Venim a omplir un buid en la premsa figuerenca, establint una tribuna desde on es pugui treballar per a la reivindicació i alliberament dels atropellats proletaris, sense descuidar la tasca sagrada d'enderrocar un régim que ens avergonyeix i ens deshonra.

A tota la organització de veritat socialista, republicana i nacionalista; a la premsa figuerenca honrada; a tots els ciutadans conscients, en el primer esclat de la nostra vida:

¡Salut!

SOCIALISME I ANARQUISME

Després de molts anys de discussions sobre la concepció de l'Estat, en la que els oportunistes interpretaren els pensaments d'en Marx i de l'Engels segons les circumstàncies, en l'any 1911 en Bebel va donar a conèixer una carta de l'Engels en la que amb diàfana claretat defineix aquest concepte. ¡L'Estat deu ésser derrocat, el socialisme tendeix a la destrucció de l'Estat!

¿Doncs quina diferencia separa els ideals socialista i Anarquista? La visió de la nova societat, per un marxista i per un anarquista, és idèntica. L'home se sent lliure de les lleis dictades pel profit d'una minoria i segueix les dictades per la Natura. Utilitza totes les forces d'aquesta i se sent el verdader senyor dels elements.

El treball ennoblit per la tècnica i tinguent una finalitat social ha arribat a ser agradable.

La raó humana és per fi lliberada. Tots els homes se senten personalment responsables de ço que fan. Tots treballen pel progrés humà i no són sols uns milers com ara. ¿Doncs que és ço que separa aquestes dues teories? ¡El mitjà d'aconseguir aquest fi!

Els marxistes de cara a la realitat veiem, que degut a la força del capitalisme que aixafa intel·lectualment i moralment als proletaris, seria un procés de molts segles la possibilitat de crear una majoria conscient que del régim actual passés al anàrquic, de completa llibertat individual, seguint solsament els dictats de les consciències. Els anarquistes no volen admetre ço que es fonamental per a nosaltres marxistes, la necessaria dictadura del proletariat, que ferá més curt el procés de transformació intel·lectual i moral dels individus per a poder a les hores insensiblement deixar disolt l'Estat com a orgue inservible.

En el camp anarquista fa ja un temps que veuen l'error de la seva concepció i avui ja són llegió els que canvien el seu pensar i se declaren ácrates comunistes i accepten la dictadura del proletariat.

restringides. Però, per aquest escrupol hem de fer més llarga l'agonia del régim capitalista, que aproximant-se l'hora de la seva mort, produeix convulsions com la guerra ara passada que posa en perill tots els progresos de la civilització?

Si totes les energies que els Estats capitalistes han malgastat en guerres imperialistes haguessin sigut controlades per les masses obreres dedicant-les al progrés de la cultura i educació socialista, avui seria molt pròper el dia de la coincidència completa de les dues teories, puix que no tindriem necessitat de l'Estat.

L'influència anarquista ha sigut notada amb força més marcada allà on l'oportunisme polític dels socials-demòcrates ha posat al servei de les seves concupiscències les doctrines marxistes. Es precisament aquest el cas d'Espanya, i millor el de Catalunya. En la nostra terra no s'han conegut els partits socials-demòcrates que actuaven i actuen en altres països europeus, però, teniem i tenim els partits republicans, l'actuació dels quals concorda en molts de punts.

Aquests prometien una revolució política i al mateix temps deien als obrers que en la nova forma estatal la seva posició social seria en molt millorada. Però no procuraren crear organismes, per a fer la seva Revolució i solsament feren servir les seves idees, per a conquerir posicions profitoses per a quelcuns. Aquesta ha sigut precisament la causa de que el moviment obrerista de la nostra terra que ha aperescut després d'aquests anys de teoritzans republicans, portés una marcada orientació anàrquica.

Com diguem abans, és de notar el procés de molts d'aquets anarquistes acceptant la dictadura del proletariat encara que no acceptant-la

en la forma centralizadora que se ejerceix a Russia, però deuen tenir en compte que no a tots els països se deu actuar igualment. En Lenin he dit, que el dia en que la revolució social triomfi en un altre país d'estructura més capitalista que la que tenia Russia, aquesta no sols no serà un exemple a seguir sinó que quedarà en un pla retrograda. I posats en aquest camp de tática constructiva, acceptant uns i altres, lo fonamental, la dictadura del proletari, la coincidència es fa completa, ¿La nova organització ha d'ésser a base federativa i no centralista? Conformes, aquest es també el nostre pensament.

LOS ESTUDIANTES Y LA REVOLUCION

Quiero decir dos palabras sobre una parte de la sociedad rusa que, por mi situación, tuve que frecuentar a menudo. Me refiero a la juventud estudiosa que no ha entrado aún en el campo de los conspiradores, pues de la que ha entrado no podría decir mucho.

Si no tuviera el testimonio de mis propios ojos, me resistiría a creer que en la misma ciudad pudieran existir, a tan corta distancia, contrastes tan notables cual se observan entre la clase burguesa pacífica y la de la juventud rusa.

Contaré sencillamente lo que he visto y oído.

El valor cívico, de que está privada la parte madura de la sociedad rusa, no se encuentra más que en los jóvenes.

Es una cosa extraña, pero ciertísima.

He aquí un hecho notorio que durante varios días circuló de boca en boca.

En la Academia de Medicina, uno de los estudiantes «condesito», como le llamaban, puso la idea de coronar a la memoria del emperador asesinado.

Esta proposición fué acogida con un silencio sepulcral. El condesito arrojó cinco rublos en su sombrero y empezó a dar vueltas entre la multitud de sus compañeros. Ninguno le dió un kopek tan sólo.

—Pero, señores—preguntó el condesito,—¿qué haremos entonces?

—La lección del profesor Mergeewsky—le respondió una voz salida de la muchedumbre.

Pero no quiso darse por vencido y continuó dando vueltas e importunando a todos. Tras mucho girar, consiguió hallar un camarada que le echó en el sombrero otros dos rublos.

Acabada la lección del profesor Mergeewsky, el condesito volvió a las andadas pero inútilmente.

—Pero, ¿que hemos de hacer, señores?—gritó ya desesperado.

—La lección del profesor tal (ya no recuerdo su nombre).

Pasó también esta segunda lección.

Entonces el condesito resolvió poner a sus camaradas entre la espada y la pared.

—¿Qué he de hacer, pues, con este dinero?

—Dárselo a los detenidos—le respondió desde el grupo una voz a la cual hicieron eco todos los circunstantes.

El condesito y su compañero se marcharon rabiosos.

Entonces uno de los estudiantes se adelantó, tomó el dinero que había sobre la mesa y nadie dudó que los famosos siete rublos fueron entregados a quienes no los esperaban.

El mismo día los estudiantes de la Academia hicieron una colecta de cincuenta rublos para los detenidos.

Esto ocurría algunos días después del atentado, cuando toda la sociedad parecía propiamente loca de terror.

En las demás escuelas superiores los estudiantes observaron una conducta análoga, aunque solamente aquellos que estuvieron en Rusia en aquellos tiempos pueden comprender cuánto valor se necesitaba para hacer lo que hicieron los estudiantes de la Academia de Medicina.

Lo que más llama la atención en la vida de la juventud estudiosa rusa en masa, es lo poco que le preocupan los intereses personales, es decir, la carrera, porvenir, etc., y hasta los placeres que se dice embellecen la aurora de la vida.

Parece que la juventud rusa sólo vive de los intereses intelectuales.

Su simpatía por la revolución es inmensa, universal, casi unánime.

Todos dan sus últimos céntimos para la Narodnaia Volia, para la Cruz Roja, es decir, para los detenidos y desterrados. Todos toman parte activa en la organización de los conciertos, de los bailes con billete de pago para recaudar algunos rublos en pro de la revolución. Muchos padecen hambre y frío para aportar su último óbolo a la «causa». Conocí tales austeros que no comían más que pan y sopa para dar todas sus economías a la revolución.

Puede afirmarse que la revolución es el interés principal y absorbente de esta juventud, advirtiéndose que cuando vienen épocas de arrestos, procesos y ejecuciones, esos jóvenes pierden la facultad de continuar sus estudios.

Entonces se reúnen en pequeños corrillos en sus angostas habitaciones y allí, en torno del samovar, cuchichean, discuten, se comunican sus ideas y sentimientos de indignación, de horror, de admiración, y así su exaltación revolucionaria crece y se fortifica. Entonces hay que verles: sus semblantes aparecen preocupados, serios, como los de los viejos.

Se arrojan con avido a cualquier noticia que venga del mundo revolucionario. Es increíble la celeridad con que se propagan por toda la ciudad las noticias de este género. El telégrafo que tiene en sus manos el gobierno no puede rivalizar con las piernas de los nihilistas. Es detenido Fulano, y al día siguiente se difunde la triste nueva por todo San Petersburgo. Llega éste; aquél hace revelaciones; tal se las tiene con los gendarmes con una energía ejemplar; todo ello se sabe inmediatamente y en todas partes.

Huelga añadir que, con semejante disposición de ánimo, esta juventud está siempre pronta a prestar todo género de servicios a los revolucionarios sin parar mientes en los peligros que puede correr. ¡Hay que ver con cuánto amor, con cuanta solicitud lo hace!

Acabo. No tengo la menor pretensión de revelar lo que es la juventud rusa: sería una tarea superior a mis fuerzas.

Por eso vuelvo a mis peregrinaciones.

De esa juventud obtuve los alojamientos que quise cuando mi buena Duhovina y otras pocas amigas no podían ya esconderme en sus casas.

No puedo pasar en silencio otro detalle.

Recibida la invitación iba a mi alojamiento y aún cuando nunca se me preguntó nada—porque tal es la regla de la hospitalidad nihilista,—comenzaba mi eterna canción, es decir, que no entraba poco ni mucho en la conspiración; que ni siquiera era «ilegal», sino simplemente «vagabundo», porque no tenía pasaporte y no quería sacar uno falso. Esto lo decía para tranquilizar a mis huéspedes y porque esperaba, lo confieso, que me invitarían otra vez.

Pero, con gran asombro mío, mis palabras no producían jamás el efecto deseado.

A pesar de la miopía que sufría, podía notar en sus semblantes un gesto de desilusión que

quería decir. «¿Cómo? No es más que esto?»

Y ya no se me invitaba otra vez. Al principio me enojaba, pero luego me habitué a mi suerte, que me llevaba a buscar durante el día un alojamiento nocturno.

En general, he observado que cuanto más temido y más buscado por la policía es el revolucionario, con más entusiasmo le acogen, lo esconden y se sacrifican por él. En primer término, porque el hombre perteneciente a la organización relata siempre algo interesante, y luego, porque causa gran satisfacción el ocultarle; ayudar a un hombre de gran importancia es también, en cierto modo, una «actividad revolucionaria». Finalmente, hay en ello su parte de honor. Un joven de rica familia burguesa me decía cierto día:

—Habeis de saber que tenemos un sofá, una poltrona y una silla en las cuales se sentaron Geliapov y Perorskaia. No nos separamos de ellas jamás—añadía—porque todas esas cosas son «históricas».

STEPNIAK.

NOSTRE NACIONALISME

Som nacionalistes, però en el sentit més pur i elevat de la paraula. Som els idealistes del millorament o enaltiment, enfront del món, del grup ètnic català; no podem de cap manera avenir-nos a servir a uns interessos polítics, per catalans que siguin, que no tinguin altra finalitat que marcar una frontera política entre Catalunya i el reste del món. Som internacionalistes: per tant nostre ideal és el de convertir el món en una pàtria única; la pàtria de la Humanitat.

Som amants de la llibertat i per tant no podem consentir l'esclavatge, tant de l'individu com de les agrupacions d'individus (colectivitats) ja sigui en la seva ètnica o economia.

L'opressió, que engendra l'esclavitut, és la representació més baixa i més vulgar de la força; per això detestem d'ella.

La virilitat al servei de la justícia, és santa; al servei de l'opressió, és denigrant, baixa, estúpida. Per això posem la nostra, al servei de tots els oprimits de l'Univers i cantem nostre himne a la llibertat.

Som nacionalistes del nostre art, de la nostra literatura, etc.; no per a exposar-les a les fires de cada poble català, ni per a fer mirotes amb elles a cap més poble; sinó per a contribuir a l'engrandiment del patrimoni estètic universal, on hi volem veure-hi la nostra terra alta i honrosament representada. Per això admirem més als fills de Catalunya que han sapigut ésser universals.

No som, ni podem ésser nacionalistes ni patriotes, com hem dit, per a servir als interessos purament particulars de la indústria ni els comerços catalans ni de cap nació. Som contraris a tots els comercialismes, que no són, generalment, altra cosa que el *modus vivendi* de particularismes individuals propers al parasitisme, i nosaltres no podem posar el nostre idealisme i la nostra força a llur servei, sino a fer-los-hi la guerra.

No som nacionalistes a la manera de molts, que en fan únicament perquè els hi ha semblat el camí més curt per a pujar a la seva muntanya particular, seguint el corriol de la política o altre, o que l'han utilitzat únicament per a disputar bones sinecures.

No som tampoc nacionalistes per a fer esqueleta a artistes i poetes de sequé, que per més que s'esforcin no han d'atravesar mai la frontera de casa seva. Els nostres, els que ens

representen davant del Món són els que, com hem dit, han sapigut ésser universals.

BUIRAC.

El més enllà

El moviment i el canvi són les lleis de tot ço que existeix, són la conclusió de totes les ciències modernes.

Els homes, les generacions, tot canvia, tot es transforma, tot es modifica constantment; les idees que ahir semblaven revolucionàries avui es consideren insuficients i retrògades; els ideals que ahir es deien utopies i somnis, avui ja són realitats passades de moda i insuficients també; sempre hi ha un més enllà. Es logra un ideal, però aquest no és el fi, aquest no és l'últim...; sorgeixen nous pensaments, noves concepcions, nous ideals. Allavors la gent de criteri i esperit netament revolucionari, es llença a la lluita i a la conquesta d'aquests nous ideals; els altres, els falsos revolucionaris, sols se preocupen de mantenir lo conseguit, com si ja res més de nou es pogués esperar. Aquests, doncs, es converteixen de revolucionaris que eren, en gent completament conservadora i reaccionària, que ja sols han de servir per a fer nosa i literatura sentimental dels recorts passats.

Així tenim que les idees republicanes i democràtiques de la Revolució Francesa que un jorn foren tan revolucionàries són avui ideals insuficients e inservibles.

Nosaltres, els que ens considerem verament revolucionaris, no podem seguir al Partit Republicà, que s'ha quedat convertit en un de partits conservadors. Es per això que nosaltres, mantenint el món enter, ens llicenciam a la lluita amb coratge i amb fe, al costat dels nostres companys Russos i de la III Internacional.

Es que l'ideal que ara ens mou a la lluita ha d'ésser l'últim, el perfecte? Indiscutiblement que no. Això fora negar les nostres conviccions. Però actualment l'ideal comunista és el que ens sembla més a la vora de la perfecció.

El jorn que neixin noves concepcions que creiem més ideals encara, ens llençarem a la lluita per aquestes noves idees i no dubtarem en abandonar el comunisme, el qual ja haurà acomplert la seva missió humana i redemptora. Ja no tindrà cap valor de revolta.

Avui, actualment, la nostra més entusiasta adhesió al comunisme.

Aquest és el nostre criteri revolucionari.

GLOSES I COMENTARIS

Diuen que un poeta amic nostre, arruixat com ell sol, al llegir el manifest amb que iniciarem la nostra tasca, va dir *que feia riure*.

I diuen que, al llegir els noms que l'avalaven, va fer una frasse, a tall de Maura:

«Ni el meu mestre podia arribar a menys; ni el meu cirabotes podia arribar a més».

Si ens proposéssim tornar-li la pilota—i certament que no som mancos—segurament conseguiríem enutjar-lo retreient certes evolucions, retractacions i fallides; més com no'ns proposem crear nos enemics sino devots, ens concretarem a recordar-li aquelles hermoses paraules de Mestre Xenius, el filosof tan admirat per els nacionalistes catalans, abans d'ésser excomunicat per els Patriarques de la Lliga:

«Quan l'esperit hi és, no hi ha feina que no's torni noble i santa. Ho és la del caricaturista, com la del llauner i la del recullidor d'

escombraries i la del qui omple les faixes per a distribuir un diari als subscriptors.

«Una gacetilla pot ésser molt bella, com pot ésser-ho un treball de llauna, i una faixa de periòdic ben omplerta, i una recullida d'escombraries si s'acompleix amb perfecció i gust pel resultat.»

Lo que podria reduir-se a la dita catalana «L'hàbit no fa'l monjo», que sembla haver oblidat el poeta amic, al fer son comentari.

I tant que nosaltres estavem convençuts de que cap esperit jove era capaç de jutjar als homes per la vestimenta que porten o per l'afer a que es dediquen!

Els que fem aquesta fulla tenim el propòsit de portar a la nostra actuació la més gran sinceritat.

Fent honor a n'aquesta virtut, no volem deixar de constatar que alguns amics, que de bon començ es manifestaren entusiastes de la creació d'un grup socialista i disposats a fer-nos costat, s'han fet enrera, alegant variades raons, que no ens han convençut, i que resumim en que els manca valor per a dur a realitat ço que han vingut pregonant per les tertulies, a l'entorn d'una taula de café. D'altres, que s'han llamentat sovint de l'actuació conservadora i deficient dels partits que per tradició es diuen encara republicans, i han manifestat enyorar l'existència d'un clos veritablement d'esquerra, han fet l'orni a la nostra crida.

Ja ho hem dit a uns i altres. El qui no hi vingui convençut al nostre costat, més val que s'ho deixi correr.

Seguirem si som 20, com si som 200, com si fossim 2.000. No més hi hauria la diferència de l'intensitat en l'actuació, perquè naturalment que com més esforços ajuntessem major seria la resultant que posaríem en acció. Però, petit, mitjà o gros, el pes nostre s'haurà de sentir.

I sino no tenim ilusions, no fracassaran.

Si tenim prou per a mantenir un estatge i periòdic ho farem seguir tot. Si la nostra fulla en lloc de quinzenal pot ésser setmanal, ho serà. Si no pot sortir ni cada 15 dies, sortirà amb més intermitències. Si tenim mitjans de fer propaganda ben activa, en farem; si no, la graduarem en relació a la nostra potencia.

I restarem satisfets d'haver complert un deure. Els que no podran restar-ne són els que, malgrat simpatitzar amb la nostra actuació, per *escrúpols de monja* no poden decidir-se a secundar-la.

En la sessió municipal del dia 16 del corrent, el nostre company Ramis novament demanà a n'el Alcalde que fes complir la llei del treball nocturn als flequers figuerencs. El Sr. Pascal va intervenir en la discussió i, entre les coses que va dir per a defensar a n'els patrons a fi de que no complissin una llei dictada per l'Estat a favor dels obrers, va pronunciar les següents paraules: «Que el company Ramis volia posar als obrers en front dels patrons o sigui amb guerra contra la ciutat». El Sr. Pascal, digne social-demòcrata, vol sacrificar a n'els obrers, mentres pugui tornar a ésser elegit conceller amb vots de patrons. Es la seva gesta digna de totes les colles polítiques que tenen com a finalitat el conquerir o conservar conceleries o diputacions. Com no és aquest el nostre propòsit, francament li contestem desde aquí. Sr. Pascal, tothom n'encerta alguna i aquesta vegada no us heu equivocat. Nosaltres som partidaris de la lluita de classes i per tant creiem que els obrers tenen els seus interessos contraposats dels patrons; per ço propugnarem perquè entrin en la Federació Local Obrera on podran defensar els seus drets econòmics i procurarem demostrar-lis ideològicament i amb

la nostra actuació que com homes o part integrant de la humanitat deuen venir al nostre partit desde on, com a nucli d'una espessa xarxa, ajudarem a derrocar el Règimen Capitalista que tant vol defensar el Sr. Pascal.

Com al Sr. Pascal, també al Sr. Pujulà se li va posar malament que en sessió d'Ajuntament es denunciés als patrons flequers que pretenen atropellar als seus obrers, fent-los treballar en hores de nit, contravenint la Llei.

Aquest Conceller va dir que la queixa s'havia d'haver portat a la Junta de Reformes Socials i no al Consistori. Es veu que tampoc vol indisposar-se ben bé amb els patrons flequers. Perquè el company Ramis no portava pas la qüestió al Consistori, sino a l'Alcalde a qui es va dirigir, i precisament, així ho feu constar, com a president de la Junta de R. S. I mantes voltes, amb el beneplàcit i fins cooperació del Sr. Pujulà, s'han discutit en el Consistori proposicions i mocions de caràcter purament polític, que no encaixaven en el motllo municipal.

Els representants que poguem tenir en l'Ajuntament, bo i pendre part activa en les discussions de caràcter administratiu, no deixaran d'aprofitar la tribuna municipal per a propagar els nostres ideals, i treballar per a que no's fassi cas omís de les escasses lleis favorables al proletariat.

Ja se n'anirán enterant...

No pas que nosaltres creiem perfecte l'ordenació de l'abecedari, però com fins ara a ningú se li havia ocorregut la seva revolució, l'acceptàvem com a mal menor d'una teoria ordenable. Però dintre del *ningú sempre hi respon algú*, i com d'efecte, per nosaltres —per tot se'n fan de bolets quan plou— hi ha sorgit com espessa fumarola que ho satura tot, un geni enciclopèdic de variada activitat, mena de *panurg*, que el mateix us composita un drama que un embut de cridar llus. I ELL ha dit: «A mi quan la Patria em demani i el Partit em faci conceller, jo mai amagaré, amb l'orde d'unes lletres, el meu hàbit de *Uauner*».

CULTURA FÍSICA

Un partit interessant

Aixís com desitgem un progrés intel·lectual per fer més viable la renovació social; també propugnem per un major desenrotll de la cultura física, que dongui a n'els homes una més forta resistència per a la lluita.

Aquest és el motiu pel que en cada número dedicarem unes ratlles al comentari sportiu.

Els que el diumenge presenciarem el partit de foot-ball entre la Unió Deportiva de Sant Feliu i el nostre equip admirarem una veritable lluita sportiva. Els 22 jugadors desenrotllaren durant el partit un joc enèrgic i noble al ensems, posaren al servei de llur causa tota l'ànima, sols desentonà el jutge que d'una manera descarada perjudicà, el comensament del partit a n'els nostres. La intervenció enèrgica dels compatriotes que acompanyaven als nostres jugadors l'advertí del mal camí que seguia i veierem una segona part en la que el senyor del *Pito* no sabia que es feia.

Als pocs minuts de començar la Unió Deportiva tenia dos tantos al seu favor i allavors com a réplica a n'els que creien que els nostres jugadors se desmoralitzaven, començaren a desenrotllar un esplendit joc que donà per resultat l'empat després d'emocionants jugades en la que la disort els acompanyà.

Ens és impossible detallar totes les jugades, però no podem deixar d'explicar la més bella de totes. El nostre Colls recull admirablement una pilota passada per en Prats, un dels defenses contraris vol deturar-lo, amb serenitat i coneixement creuà la pilota pel centre i amb la companyia dels dos defenses se llençà ràpid a la porta guixolencà i sense deturar la marxa, col·locà una rasa a l'àngul, que és l'empat.

I per acabar, així com un corresponsal sportiu d'aquesta, després del partit amb el Port-Bou, us deia adéu campionat, jo us dic jugadors figuerencs que si en tots els partits actueu amb la fe del que comentem, com sou l'equip més científic de la *Província*, la victòria és vostra.

MYRON.

De la Rússia dels Soviets

Un museu de pintura impresionista a Moscou.

Tothom ja sap que a Rússia hi ha un govern de bandits i criminals. Tots n'estem prou enterrats de que els bolcheviks maten les dones, els vells i es mengen cruus les criatures. Tots els periòdics burgesos ens ho han dit. Tots ens han contat amb modo folletinesc els martiris i horrors d'aquell país tenèbric i sanguinari. Tots ens l'han detallat a n'el gran tirà Lenin amb la seva guardia xina que fusella i tortura per caprici amb crudeltat refinadíssima. Algú ha dit que això no era cert, però ha sigut algun boig o algun estúpid com en Wells. D'altres fins s'han

comparat amb el gran novel·lista francès com l'Anatole France o en Maxim Gorki.

Fa pocs dies que el senyor André Morizet n'ha arribat d'aquell país de cafres. André Morizet ha arribat de Rússia i ens conta que aquella colla de fetgeners estan organitzant exposicions, creen museus i fan música.

Fins avui no s'havia conegut a Rússia la pintura impresionista francesa. D'aquest gran moviment pictòric cap museu en tenia obres. Avui baix el règim dels Soviets, en mig de la revolució i de la fam, a Rússia s'ha inaugurat un museu de pintura impresionista.

El govern ha expropiat les obres de varis propietaris ex-millonaris, que dotats d'una gran sagacitat i gent tots ells d'un esperit selecte havien reunit per llur satisfacció alguns trossos dintre els més estimables de la nova pintura. Aquests mateixos ex-propietaris són avui els que el govern ha encarregat la direcció dels museus.

D'aquesta manera s'han obert al públic en els antics palaus de Movoson i Stellkin (Moscu) les meravelles de la pintura francesa contemporànea i els ciutadans russos poden admirar entre molts altres a en Claude Monet; al diví Renoir; a n'en Maurice Denis... i gairebé podríem dir tots els representants de la nova pintura. Però tot això no ha d'ésser considerat més que com una prova de degenerament. És natural que a n'aquesta gent els hi agradin les bestieses d'en Picasso i Gauguin. Això no és art, ni cultura, ni res. Fecim un monument a en Benlliure o a en Martínez Anido...

JAK.

L'avenir està en mans dels esclavitzats, i clarament se veu que el vell món serà transformat per l'aliança que un dia hi establiran aquells que son més i que pateixen més.

HENRIC BARBUSSE.

COM SÓN

El fracàs i agotament enderrista de l'actual societat, voldrien explicar-lo els seus representants de bona fe i que per llur curtetat de gambals s'avenen amb qualsevol fórmula de laboratori hipòcrita, per causes de biologia fatalista.

Però, els murrís, els que mai baden, sempre a les distraccions i ensopiments dels seus consemblants, prou l'han trobada i vista la culpa de l'actual desconcert humà. Mes com an ells ja els hi va bé i l'ase que els soporta encara tira, pensen que millor es anar-la disfrutant, que endegar-la per les dreceres més propies i de resultat positiu.

I així veureu que quan s'adonen de que la massa llum esparpella s'atrafeguen en trobar taparelles i enferfegs que, cegant, ofusquin tan de l'ànima com del cos.

I unes vegades us plantifiquen com escusa les males intencions d'un Estat veí, d'altres fomenten lluites fraticides o be tramoien ideals conceptuosos que entre molta brossa mai us diuen res. I així son els seus discursos i així són les accions llurs.

Ni per una sola vegada, ni per equivoc intencionat, són sincers. Sempre falsos i escorredços quan s'us redrecen pel vostre salvament és quan més prompts i àvids es senten de la vostra sang i de la vostra carn explotables.

I amb la boca oberta, escumejant desig, esperen la més lleu vacilació o el més petit defalliment vostres, per a engolir-vos.

R. GUMÀ.

No treballar totmpòsible, avui i en l'avenir, per a cridar a prop nostre a la joventut, per a lligarla estretament i per sempre a la Internacional, seria culpa tan greu, que arribaria, potser a posar en perill tot el pervindre del nostre moviment.

CARLES LIEBKNECHT.

Crònica Estrangera

Els Herois de la Mar Negra

En cada número ens proposem comentar el fet més trascendental, per a la nostra causa, ocorregut a l'extranger.

Comencem avui glorificant a un company. El dia 3 d'octubre passat, en un barri de la metròpoli parisina la massa obrera ha donat la batalla electoral al Bloc Nacional, ha portat com ensenya per la lluita un nom gloriós, és un nom català. Andreu Marty, fill de Perpinyà. Aquest valent quan la seva *Patria* volia cometre una vilesa atacant la República Sovietista va sebre conservar la seva independència de pensar i d'obrar. Ço que es tan difícil per a molts que quan són dins una colectivitat perden tot aquell valor individual que mantes voltes els havia portat pel camí de les rebel·lies. El company Marty va ésser un dels leaders que es sublevaren quan l'escuadra francesa se dirigia a atacar Rússia pel mar Negre. I davant la força donada pels mateixos que devien sublevar-se, foren vençuts; més tart un consell de guerra el condenà a mort, fou indultat comutant-li la pena per presó perpètua.

El proletari parisià triomfà en les urnes amb el nom d'en Marty, com un altre dia triom-

farà definitivament, portant en el pensament a tots els herois que han lluitat per la seva causa.

Honorem a n'en Marty i també en el proletariat parisi que s'ha fet digne de sacrificar-se per ell.

ILICHI.

Posant nom a cada home l'allisteu, i després per la llista el coneixeu.

GOETHE.

Noves ciutadanes

Condol

Amb pocs dies de diferència han mort, respectivament, la filla Aurelia i el fill Pere, dels nostres amics, els concellers municipals de la nostra Ciutat, Francesc Guillaumet i Martí Carreras.

A ambdues atribulades famílies, tan justament apenades, trametem l'expressió del nostre condol.

Tertúlia Socialista

Com ja deiem en la fulla que inicià la nostra actuació, tenim presentat el reglament del projectat GRUP SOCIALISTA DE FIGUERES en el «Gobierno Civil de la provincia de Gerona» esperant pacientment que se li digui

fer-ho per mitjà d'algun Diputat que ho preguntarà al Ministre de la Governació.

Entretant no tenim existència legal, ens reunim en tertúlia els dilluns, de 9 a 11 nit, en el Saló del «Café Colón» que dona al carrer de Sant Josep.

Com el dilluns vinent és festa, la tertúlia es farà el dimarts.

¡Pobres arbres!

Si, pobres arbres, perquè els venerables plàtans de la nostra Rambla, no hi tenen cap culpa en que s'hagin canviat per uns fanallets elèctrics els aparells de gas que il·luminaven la primera via ciutadana, i malgrat això, els hi han clavat cada punyalada...

Si la Comissió de Foment vol exigir responsabilitats, encara hi trobarà els punyals clavats. Han dissimulat el mànec amb illadors de porcelana...

¡Si pogués haver-hi remei!

No hem sentit a ningú defensar la solució donada per l'Ajuntament a la cantonada del carrer de Girona amb motiu de la desaparició de la «Torre del Raj».

I en canvi, n'hem sentit variades crítiques de tots els estaments socials, ens deia un veí comentarista. Tampoc a nosaltres ens satisfà del tot la solució; però opinem que és una mica tard per a posar-hi remei.

Darrera hora

Se'ns assabenta, ja a punt de sortir el nostre porta-veu, que el *Ilmo. Sr. Gobernador de la Província*, per consideracions d'*alta política*, es resisteix a legalitzar la nostra organització. Ferem, però, les degudes gestions per a obtenir ço a que tenim dret.